

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح احتساب سابقه تدریس معلمان حق التدریس استخدامی
در آموزش و پرورش»

بیان مسئله

در سال ۱۳۸۸ به موجب «قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در آموزش و پرورش (مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵)»، دولت موظف گردید کلیه معلمان حق التدریس را در طی مدت ۵ سال از تصویب این قانون به استخدام آموزش و پرورش درآورد.

همچنین براساس توافقنامه فی مابین وزارت آموزش و پرورش، سازمان تأمین اجتماعی، وزارت کار و امور اجتماعی و معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری، طرح بیمه تأمین اجتماعی معلمان حق التدریس برای اولین بار از اول مهرماه ۱۳۸۸ به اجرا درآمد و بر مبنای دستورالعمل ابلاغی وزارت آموزش و پرورش، معلمان حق التدریس مدارس دولتی توانستند با پرداخت سهم حق بیمه مطابق مقررات تأمین اجتماعی از خدمات و حمایت‌های تأمین اجتماعی (شامل بیمه درمان، بازنشستگی، ازکارافتادگی، فوت، کمک‌هزینه ازدواج، بیمه بیکاری و...) استفاده کنند.

با وجود این درخصوص سوابق کار و اشتغال معلمان حق التدریسی قبل از ۱۳۸۸/۷/۱ با توجه به عدم ارسال فهرست مزد و حق بیمه ماهیانه آنها از سوی آموزش و پرورش از خدمات و حمایت‌های تأمین اجتماعی محروم بوده‌اند. بر همین اساس یکی از دغدغه‌ها و مشکلات معلمان که تاکنون در هاله‌ای از ابهام و بلاتکلیفی مانده این است که درخصوص احقاق حقوق طبیعی آنان با توجه به نوع قرارداد و ساعت کارکرد در ادارات و مدارس آموزش و پرورش در گذشته و حال چاره‌اندیشی شود. هرچند از سوی نمایندگان محترم مردم در مجلس شورای اسلامی طرح‌های مختلفی در سال‌های گذشته ارائه شده ولی تاکنون انتظار بحق آنها در رابطه با پوشش بیمه تأمین اجتماعی افراد و خانواده تبعی آنان محقق نشده است.

ارزیابی طرح

در طرح پیشنهادی مورد بررسی شرایطی در نظر گرفته شده است که معلمان حق التدریسی که به استخدام آموزش و پرورش در آمده یا در خواهند آمد بتوانند حق بیمه و بازنشستگی، سهم خود و دولت را که مربوط به سنوات خدمتشان است به صورت اقساطی به صندوق‌های بیمه و بازنشستگی پرداخت نمایند تا این سنوات خدمتی در احتساب سوابق این افراد در زمان بازنشستگی لحاظ گردد.

همان‌گونه که در قانون تأمین اجتماعی با صراحت عنوان شده است در مورد معلمان حق التدریسی، وزارت آموزش و پرورش مکلف بوده است به عنوان کارفرما در زمان اشتغال معلمان حق التدریس معادل ۳۰ درصد از حقوق و مزایای آنان را بابت حق بیمه (به نسبت ۷ درصد سهم بیمه شده و ۲۰ درصد سهم کارفرما) و ۳ درصد بابت بیمه بیکاری به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کند و در غیر این صورت هر یک از این افراد در صورت مراجعه به واحدهای اجرایی صندوق تأمین اجتماعی و ارائه مدارک لازم جهت طرح موضوع در کمیته‌های ادعای سابقه و یا در صورت طرح دعوی در مراجع قضایی زیربط کل سابقه کارکرد آنان منظور شده و از این بابت نیز هیچ مبلغی از افراد ذینفع توسط سازمان تأمین اجتماعی دریافت نخواهد شد و وزارت آموزش و پرورش مسئول پرداخت کل دیون مربوطه طبق ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

براساس آنچه گفته شد به نظر می‌رسد که عدم پرداخت حق بیمه و بازنشستگی معلمین حق‌التدریسی و عدم احتساب سابقه خدمتی این افراد از سوی وزارت آموزش و پرورش تخلف از قوانین جاری کشور بوده و طرح و تصویب قانون جدید کمکی به حل مشکلات موجود نخواهد کرد و در واقع طرح مذکور را می‌توان نوعی مساعدت در حق وزارت آموزش و پرورش دانست تا طرحی برای رفع مشکلات معلمین حق‌التدریسی.

تصویب طرح به شکل فعلی آثار منفی ذیل را به همراه خواهد داشت:

۱. معلمین حق‌التدریسی ملزم به پرداخت حق بیمه و بازنشستگی سهم خود و سهم کارفرما به صندوق بازنشستگی مربوطه خواهند شد و به این دلیل در بدو استخدام با یک بدهی سنگین ناشی از عدم اجرای قوانین مرتبط با بیمه و بازنشستگی که تکلیف کارفرما (وزارت آموزش و پرورش) بوده است مواجه می‌گردند که البته مقرر گردیده است که این بدهی سنگین را به صورت اقساط پرداخت نمایند.
۲. وزارت آموزش و پرورش نیز از عدم پرداخت حق بیمه معلمین حق‌التدریسی که قانوناً مکلف به پرداخت آن به صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی بوده است مبرا خواهد شد.
۳. از آنجایی که اغلب معلمین پس از تبدیل وضع تابع ضوابط صندوق بازنشستگی کشوری شده‌اند عملاً این سوابق نمی‌تواند کمکی به آنها کند و باید مابه‌التفاوت انتقال از یک صندوق به صندوق دیگر را پرداخت نماید.

نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب عنوان شده به نظر می‌رسد برخلاف آنچه که در مقدمه (دلایل توجیهی) طرح اشاره شده است طرح پیشنهادی کمکی به معلمین حق‌التدریسی در جهت رسیدن به حقوق قانونی خود در رابطه با لحاظ شدن سنوات خدمتشان جزء سوابق خدمتی قابل احتساب در صندوق بازنشستگی محسوب نمی‌شود، زیرا ایشان با استناد به قوانین موجود می‌توانند در جهت احقاق حقوق از دست رفته خود اقدامات لازم را معمول دارند.

بنابراین تصویب طرح به شکل فعلی قابل توصیه نیست.

پیشنهاد

- به منظور حل مشکل معلمان حق‌التدریسی به صورت اساسی تصویب پیشنهاد جایگزین آقای جبار کوچکی‌نژاد ارم ساداتی نماینده محترم مردم رشت در مجلس شورای اسلامی توصیه می‌شود. به این دلیل که این پیشنهاد دارای مزایایی به شرح زیر است:
۱. سوابق قبل از ۱۳۸۸/۷/۱ معلمان حق‌التدریس با مجوز از سوی مجلس شورای اسلامی از سوی سازمان تأمین اجتماعی قابل پذیرش و احتساب خواهد بود.
 ۲. با توجه به پرداخت بدهی‌های معوق به صورت اقساط بلندمدت فشار مالی کمتری به معلمان حق‌التدریس خواهد آمد.
 ۳. وزارت آموزش و پرورش می‌تواند بدهی‌های گذشته ناشی از عدم ارسال فهرست مزد معلمان و حق بیمه مربوط را به صورت اقساط در مدت پنج سال به صورت سالیانه در بودجه سنواتی پیش‌بینی و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.
 ۴. نرخ حق بیمه از ۳۰ درصد حقوق و دستمزد ماهیانه به ۲۱ درصد تقلیل داده شده است که خود نوعی مساعدت در حق ذینفعان و آموزش و پرورش است.